

Beste Klaas van Egmond,

Onlangs heb ik met veel interesse uw boek 'Een vorm van beschaving' gelezen. Maar laat ik eerst mezelf introduceren. Mijn naam is Toon van Eijk, tropisch landbouwkundige van beroep, ruim 20 jaar in oostelijk en zuidelijk Afrika gewerkt, zeer geïnteresseerd in duurzaamheid en in de filosofische onderbouwing en praktische consequenties daarvan. Dat komt, onder andere, tot uiting in mijn proefschrift:

“Van Eijk, T., 1998, *Farming Systems Research and Spirituality*. An analysis of the foundations of professionalism in developing sustainable farming systems. Ph D thesis, Wageningen Agricultural University, The Netherlands. <http://library.wur.nl/wda/dissertations/dis2546.pdf>”

In 2010 heb ik een boek gepubliceerd waarin onderwerpen aan bod komen die ook in uw boek van belang zijn.

“Van Eijk, T., 2010, *Civic Driven Change through Self-Empowerment*. Societal Transformation and Consciousness-Based Development. Lulu. www.lulu.com ISBN: 978-1-4457-4839-9”

De achterflap van dit boek zegt:

“In recent years foreign aid has been increasingly criticized for not being very effective. A promising new concept and methodology in the discourse on development is Civic Driven Change (CDC). This form of bottom-up and participatory ‘aided change’ certainly enriches the debate on development. Nevertheless, some challenging aspects in its operationalization remain to be solved. The biggest problem in CDC might be that the analysis of the multi-dimensional process of development remains too superficial to create significant impact.

The role of citizens as agents of development is indisputable and a redesign of states and markets ‘from within’ is essential. This, however, not only implies that the citizens themselves, as the building blocks of societal institutions, must develop civic agency. They also need to access the deeper, more inner levels of human consciousness. Societal transformation demands above all personal transformation. If you want to change the world, start with yourself. Some keywords in this book are: civic agency, ownership, self-empowerment, holistic development, paradigms to development, collective consciousness, behavioural change, consciousness-based development, and experiential spirituality”.

Indien u belangstelling voor dit boek zou hebben, kan ik u een exemplaar toesturen.

In uw boek staat het overbruggen van paren van tegenstellingen centraal. Dit is m.i. inderdaad ‘the fabric of life’ en bepalend voor het bereiken van duurzaamheid. Het zich bewust worden van het integrale mens- en wereldbeeld is daarvoor belangrijk, zoals u schrijft. Maar misschien is het ‘zich intellectueel bewust worden’ van de vele paren van tegenstellingen wel noodzakelijk maar niet afdoende om deze tegenstellingen daadwerkelijk te kunnen ‘leven’.

In mijn boek schrijf ik (p.128-9):

“Synergy between people demands self-transcendence *and* self-assertion in order to be able to function within a group *and* remain a free and independent person within a group. No person should become excessively subordinated to a group. On the other hand, exaggerated emphasis on individuality and differences between people is a consequence of a weak identity. When people feel threatened, they search for continual confirmation. People with a strong identity accept the fact of individual diversity (personal integrity) and universal human oneness (integration). Integrity *and* integration, competition *and* cooperation, cultural diversity *and* universal uniformity, self-assertion *and* self-transcendence are needed. Regular practise of TM (Transcendental Meditation) promotes diametrical development - “the integrated growth of qualities that seem diametrically opposed” (Swanson & Oates 1989:118). Tipping points to

higher levels of societal development might occur when sufficient people grow in diametrical development.

Bieckmann (2008c) says: “Perhaps we are indeed at, or near, a ‘tipping point’, a moment at which changes suddenly gain momentum”. The present finance, energy, food and climate crises demand solutions at global level. Citizens and politicians need to be well-equipped to design wider global answers and cross-border actions and ‘to connect the essentially local dynamics of CDC (Civic Driven Change) with global features’ (ib). A true synthesis of self-assertive and self-transcending tendencies, of local and global answers, is needed. Apparent opposites (paradoxes) can only be transcended and ‘lived’ at higher levels of awareness (Van Eijk 1998:220-2). Life is a succession of divergent problems: we have to learn to deal with opposing polarities that constitute the fabric of life. The unity-in-diversity of pairs of opposites (their Janus-faced reality) is revealed in spiritual experience. Diametrical development is facilitated by consciousness development”.

Ik vermoed dat het (h)erkennen van Hegel’s these en anti-these en vooral het daadwerkelijk ‘leven’ van de dynamische synthese een of andere techniek voor bewustzijnsontwikkeling vereist. En dan bewustzijnsontwikkeling in de vorm van persoonlijke spirituele ontwikkeling, een soort ervaringsspiritualiteit. De keuze voor zo’n techniek zal altijd persoon-, cultuur- en tijd-gebonden zijn, maar als wetenschapper bepleit ik wel grondig wetenschappelijk onderzoek naar de daadwerkelijke *effecten* van het beoefenen van een techniek op de fysiologische, psychologische, sociale en ecologische aspecten van het menselijk handelen.

Ik ben blij te zien dat u verwijst naar mensen als Fromm, Maslow, Wilber en Koestler. Dat zijn personen die ook voor mij belangrijk zijn geweest.

Hieronder nog twee recente artikelen over de statuswedloop in de A1 en A2 kwadranten.

Van Eijk, T., 2010, Economie, statuswedloop en zelfregulering. *Civis Mundi digitaal* # 1, september 2010. www.civismundi.nl

Van Eijk, T., 2009, Hoe de statuswedloop kan worden beperkt. *Me Judice*, jaargang 2, 2 juni 2009. www.MeJudice.nl

Nogmaals dank voor uw inspirerende boek!
Met vriendelijke groet,
Toon van Eijk